

DIALOG DIREKT #89

Moralisk upprustning

Kära vänner!

Jag känner mig ibland som en viss seriefigur. Det fanns i Finland för länge sedan en serie som kallades "Mannen som gör vad det faller honom in." Han kunde göra de mest oväntade och bisarra saker. Jag känner ibland att jag styrs av vad jag har lust att göra. Ofta är det något som jag borde göra men inte har lust till just nu. Jag har delgivit andra det som en av mina småsynder.

Häromdagen fick jag dock ett oväntat mothugg. En bekant påpekade att steget från att göra det jag har lust till just nu inte är så stort till att göra det som jag får en inre viskning om att göra just nu. Det kan ju vara en högre makt som söker kontakt. För att vara fri till att följa en sådan viskning måste jag vara fri från att slaviskt styras av den ständigt långa borde-listan. Detta var ett nytt synsätt för mig. Något som jag har betraktat som en negativ sida i min natur kan ju också ha något positivt i sig. Inget är bara svart eller vitt.

Harry Ferngren har funderat på något som jag tog upp för några nummer sedan.

Behöver vi fler "absoluter" (dygder)?

I DD nr 85 för januari 99 tog Antero upp ett intressant tema från den Indiska tidskriften **Disha** om att absoluta normer kan leda fel och kunde ersättas med något som kallades "en bestämd moralisk nivå", vilken är olika i olika situationer. Jag vill ta upp detta och föra resonemanget vidare. En längre tid har jag nämligen funderat på om inte de absoluta normerna i själva verket kan uppfattas som dygder där man också kan uppnå olika nivåer. Vad är då dygd?

Ordet återfinns inte i Nationalencyklopedin men i Svensk Uppslagsbok från 30-talet finner man följande: "De olika språkens uttryck för dygd visa tillbaka på betydelsen kraft, duglighet. Småningom

har man fäst mera avseende vid kraftens riktning och kvalitet, dess överensstämmelse med sedliga normer. Ännu en förskjutning har ägt rum: från att mera se på den yttre överensstämmelsen med normen (legaliteten) har man lagt huvudvikten på själva sinnesförfattningen (moraliteten). Dygd är en beskaffenhet hos viljan. Grekerna räknade med fyra kardinal-dygder, vishet, tapperhet, måttfullhet och rättvisa.."

Och i bibeln läser vi (Fil.,4:8): "Och så mina bröder det som är sant, det som är upphöjt, rätt och rent, det som är värt att älska och akta, allt som kallas dygd och allt som förtjänar beröm, ta fasta på allt detta."

Under mina funderingar kring normer och dygder kom jag att i en bokhandel få syn på boken "Liten avhandling om stora dygder" av den franske filosofen **André Comte-Sponville** (Norstedts 1998). Så jag lånade den på Tensta bibliotek och har läst valda delar. I sitt förord skriver författaren: "Denna avhandling om dygderna kan bara bli nyttig för dem som saknar dem, och detta som ger den en ganska stor publik, bör ursäktas författaren för att han har vågat - inte trots sin ovärdighet utan på grund av den - ge sig in på företaget." I boken går författaren igenom 18 dygder på ett intresseväckande sätt och hänvisar hela tiden till kända och okända filosofer som **Kant, Nietzsche, Spinoza** m.fl.

De fyra normer som vi känner till återfinns i hans genomgång under följande nummer. Författaren har valt att gå från de enklare dygderna till de viktigare:

- 7. Generositeten = osjälviskheten
- 14. Renheten
- 16. Ärligheten
- 18. Kärleken.

Författaren börjar med artigheten och de fyra kardinaldygderna kommer med något andra namn som nr 3. klokheden, nr 4. behärsksningen, nr 5. modet och nr 6. rättvisan.

Vi kanske behöver utöka våra fyra dygder med några till för att bli bättre skickade i kampen för Guds rike? Mitt förslag är att vi behöver barmhärtighet nr 9 och humor nr 17. Om humor som dygd heter det: "Att sakna humor är att brista i ödmjukhet, klarsyn och lättsinne, att vara alltför uppfyllt av sig själv, att vara alltför sträng eller alltför aggressiv och därigenom nästan alltid brista i

Månadens böneämne

Fortsätt be för krisen på Balkan, för flyktingar och bomboffer och för att Bildt skall vara ledd till rätt människor och inspirerade handlingar.

generositet, mildhet och barmhärtighet'. Det vore intressant att föra ett samtal om dessa frågor.

Harry Ferngren

Barmhärtighet och humor, vad säger läsekretsen om det? Skriv och kommentera. Jag har nog lättare för att döma och anklaga än för att visa barmhärtighet. Humor har jag också svårt för. Jag tycker nog om att få andra att skratta med mig men jag har svårt för att acceptera det när man skrattar åt mig. Det för mig tillbaka till skoltiden då man gjorde narr av mig och det var en plågsam erfarenhet. Där behöver jag läkande, att kunna se mig själv med ett mindre mått av allvar.

Så går vi över till den andra delen av utdraget ur *CS Lewis' bok. Finn Harald Wetterfors* har gjort översättningen.

Är kristendomen svår eller lätt? Del 2

Det kristna sättet är annorlunda: svårare och lättare. Kristus säger: "Ge mig allt. Jag vill inte ha så mycket av din tid och så mycket av dina pengar och så mycket av ditt arbete: Jag vill ha dig. Jag har inte kommit för att tortera ditt naturliga jag, men för att döda det. Några halvmessyrer får det inte vara. Jag vill inte skära av en gren här och en gren där, jag vill ta bort hela trädet. Jag vill inte borra i tanden, eller fylla den, eller sätta på en krona utan dra ut den. Överlämna hela ditt naturliga jag, alla önskningar som du tror är oskyldiga lika väl de du tror är ondskefulla - hela klabbet. Jag ska ge dig ett nytt jag i stället. Faktum är, jag ska ge mig själv till dig: min egen vilja ska bli din."

Både svårare och lättare än det vi själva försöker göra. Jag förmodar att du lagt märke till att Kristus själv ibland beskriver det kristna livet som mycket svårt och ibland som mycket lätt.

Han säger: "Ta ditt kors" - med andra ord, det är som att bli pinad till döds i ett koncentrationsläger. Nästa minut säger Han: "Ty mitt ok är mildt och min börda är lätt." Han menar båda. Och man kan just förstå varför båda är sanna.

Lärare kan intyga att den lataste pojken i klassen är den som arbetar hårdast till slut. Och de menar det. Om du ger två pojkar, förslagsvis, en uppgift att lösa i geometri. Den som verkligen anstränger sig försöker förstå den. Den lata pojken försöker att lära den utantill därför att just nu kräver det minst av honom. Men ett halvår senare, när de förbereder sig för examen får den late pojken tillbringa timmar av hårt arbete med saker den andra pojken förstår och lätt tar in på några minuter. Lättja betyder mer arbete i långa loppet. Och se det på det här sättet. I kamp eller bergsklättring finns det ofta en sak som kräver mycket strävande men i långa loppet är det också det säkraste. Om du försöker smita från det kommer du senare att hamna i mycket värre fara. De feiga sakerna är också de farligaste sakerna.

C. S. Lewis

Denna bön är ett exempel på de guldkorn som *Harry Ferngren* brukar vaska fram. Han har funnit den i en engelsk bok för pilgrimer hos *Birgittasystrarna i Vadstena* och översatt den till svenska.

Hela mig

Jag är trasig och i behov av helande.
Jag är stolt. Du kallar mig till ödmjukhet.
Jag är självisk. Du kallar mig till att ge och inte beräkna kostnaden.
Jag är självcentrerad. Du kallar mig till att sätta andra före mig själv.
Jag är en människa med många grova kanter och många svagheter. Du fröjdades över mina mänskliga sidor. Du, Jesus, erbjuder mig frälsning. Du träder in i mitt liv varje ögonblick av min tillvaro och du räddar mig från mig själv.

Alnäs i sommar

Söderlunds är i Caux 1 juli - 15 augusti. Om du vill hjälpa till med att ta hand om Alnäs under sommaren, ta kontakt med Dagmar Klint-Söderlind som samordnar.
Tel 08-667 0903

Antero